

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึง ความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของ เกษตรกร อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบการอธิบายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ คือระดับฐานะของครอบครัว ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร สภาพการเป็นผู้นำ จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร การรับข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 8 ตัว คือ

1. ระดับฐานะของครอบครัว
2. อายุของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน
3. ระดับการศึกษา
4. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร
5. สภาพการเป็นผู้นำ
6. จำนวนครั้งที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่
7. การรับข่าวสารด้านการเกษตร
8. การนำข่าวสารที่ได้รับไปพูดคุยเผยแพร่

กับความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ด้วยวิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุ ((Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Method)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

1.1 อายุ

จากผลการวิเคราะห์(ตารางที่ 3) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.5 มีอายุระหว่าง 40 - 49 ปี รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 50 - 59 ปี ช่วงอายุ 30 - 39 ปี ช่วงอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ช่วงอายุ 20 - 29 ปี และอายุน้อยกว่า 20 ปี ร้อยละ 27.30 , 20.80 , 10.30 , 5.50 และ 0.50 ตามลำดับ อายุเฉลี่ยของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครอบครัวคือ 45.91 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่จะมีอายุค่อนข้างสูง อาจเนื่องมาจากคนรุ่นใหม่ไม่มีชื่ออยู่ในหมู่บ้านแต่ก็ไปทำงานต่างถิ่น เช่นในกรุงเทพมหานคร หรือ จังหวัดอื่น ๆ จึงไม่พบตัว

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละอายุของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

อายุ (ปี)	จำนวนคน	ร้อยละ
น้อยกว่า 20	1	0.50
20 - 29	10	5.50
30 - 39	38	20.80
40 - 49	65	35.50
50 - 59	50	27.30
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	19	10.30
รวม	183	100

อายุน้อยสุด	19 ปี	อายุเฉลี่ย	45.91 ปี
อายุสูงสุด	76 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	10.29

1.2 ระดับการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์(ตารางที่ 4) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.33 เรียนจบชั้นประถมศึกษา รองลงมาเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย,ปวช. เรียนจบปริญญาตรีหรือสูงกว่า เรียนจบอนุปริญญา,ปวส. ร้อยละ 13.7 , 3.3 , 1.6 และ 1.1 ตามลำดับ เฉลี่ยระดับการศึกษาที่เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจบ คือ เป็นระดับประถมศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่จะจบชั้นประถมศึกษา เพราะในสมัยก่อนนี้ระดับการศึกษาที่สูงที่สุดก็คือระดับประถมศึกษา และเกษตรกรส่วนใหญ่ยากจนจึงไม่มีโอกาสได้เรียนในระดับสูงกว่าระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เรียนจบชั้นประถมศึกษา	147	80.33
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	25	13.70
จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย , ปวช	6	3.30
จบอนุปริญญา , ปวส.	2	1.10
จบปริญญาตรีหรือสูงกว่า	3	1.60
รวม	183	100

1.3 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

จากผลการวิเคราะห์(ตารางที่ 5) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรอาจเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรได้หลายกลุ่มเช่น กลุ่มเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มรทส. กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มปศุสัตว์ เป็นต้น พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 39.30 เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร 2 กลุ่ม รองลงมา เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร 1 กลุ่ม ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรเลย เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร 3 กลุ่ม เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรมากกว่า 3 กลุ่มร้อยละ 32.80 , 17.50 , 8.70 และ 1.6 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ จะเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร 2 กลุ่ม อาจเป็นเพราะ การที่เป็นสมาชิก 2 กลุ่ม จะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากขึ้น แต่ถ้ามียากกลุ่มเกินไปตัวเกษตรกรเองจะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับกลุ่มมากนัก เพราะคิดว่าเข้ากลุ่มแล้วไม่จำเป็นต้องสนใจอะไรมากคงจะมีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้เอง

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เป็นสมาชิก	32	17.5
เป็น 1 กลุ่ม	60	32.8
เป็น 2 กลุ่ม	72	39.3
เป็น 3 กลุ่ม	16	8.7
มากกว่า 3 กลุ่ม	3	1.6
รวม	183	100

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1.4 สภาพการเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ทางสังคมในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์ (ตารางที่ 6) พบว่า สภาพการเป็นผู้นำ หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมในปัจจุบันที่แสดงลักษณะผู้นำทางความคิด (opinion leader) ของเกษตรกร ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสภาพตำแหน่งทางสังคมที่มีลักษณะเป็นผู้นำทางความคิด โดยผู้วิจัยได้สอบถามผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน แต่ผู้นำกลุ่มอื่น ๆ เช่น ผู้นำกลุ่มเกษตรกร ผู้นำกลุ่มสหกรณ์ ผู้นำกลุ่มช.ก.ส. ผู้นำกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กำนัน ประธานกองทุนหมู่บ้าน ประธานอบต. จะทำการสุ่มจากการแบ่งระดับฐานะทางครอบครัว เกษตรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 84.2 ไม่ได้เป็นผู้นำด้านต่าง ๆ ในหมู่บ้าน รองลงมาเป็นผู้นำ 1 กลุ่ม และมากกว่า 1 กลุ่ม ร้อยละ 11.5 และ 4.3 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะไม่มีตำแหน่งเป็นผู้นำด้านใด ๆ เลยในหมู่บ้าน เพราะคงจะคิดว่า เป็นเรื่องที่เป็นภาระให้กับครอบครัวของตนเองและต้องรับผิดชอบมากและไม่ค่อยมีเวลาว่างที่จะไปทำกิจกรรมของสังคมมากนัก จึงไม่ค่อยมีคนสนใจที่จะเป็นผู้นำ และในแต่ละหมู่บ้านก็จะพบว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะมีตำแหน่งเพียง 1 ตำแหน่ง คือผู้ใหญ่บ้าน และยังมีตำแหน่งอื่น ๆ อีก 1 ตำแหน่ง

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละการมีตำแหน่งเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ในระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

ตำแหน่งการเป็นผู้นำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เป็นผู้นำ	154	84.2
เป็น 1 กลุ่ม	21	11.5
มากกว่า 1 กลุ่ม	8	4.3
รวม	183	100

1.5 สื่อที่ให้ความรู้ด้านการเกษตรที่เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับ

จากผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 7) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากแหล่งต่าง ๆ โดยใช้วิธีกำหนดคะแนนตามระดับความถี่ของการได้รับข่าวสารด้านการเกษตรในช่วงระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ดังนี้

ระดับการรับความรู้มากที่สุด	=	5	คะแนน
ระดับการรับความรู้มาก	=	4	คะแนน
ระดับการรับความรู้ปานกลาง	=	3	คะแนน
ระดับการรับความรู้น้อย	=	2	คะแนน
ระดับการรับความรู้น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

จากนั้นนำข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ยในแต่ละสื่อ โดยมีเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยดังนี้คำนวณน้ำหนัก (Weight Mean Score : WMS) (นำชัย , 2534 : 41)

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

เมื่อ	WMS	=	น้ำหนักค่าคะแนนเฉลี่ย
	f1	=	จำนวนผู้เลือกคำตอบมากที่สุด
	f2	=	จำนวนผู้เลือกคำตอบมาก
	f3	=	จำนวนผู้เลือกคำตอบปานกลาง
	f4	=	จำนวนผู้เลือกคำตอบน้อย
	f5	=	จำนวนผู้เลือกคำตอบน้อยที่สุด
	TNR	=	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความถี่ของการได้ความรู้ทางด้านการเกษตร
4.24 – 5.00	การได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรในระดับมากที่สุด
3.43 – 4.23	การได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรในระดับมาก
2.62 – 3.42	การได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรในระดับปานกลาง
1.81 – 2.61	การได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรในระดับน้อย
1.00 – 1.80	การได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์(ตารางที่ 7) พบว่า การรับข่าวสารความรู้ทางด้านการเกษตรจากสื่อประเภทต่าง ๆ ของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน มีการรับความรู้จากสื่อด้านการเกษตรจากสื่อประเภทต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.26 คะแนน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ตัวเกษตรกรเองไม่ค่อยมีโอกาสดูสื่อต่าง ๆ เท่าที่ควรและสื่อบางชนิดก็ต้องอาศัยหน่วยงานเกษตรเป็นผู้จัดให้และเป็นผู้ที่ให้ความรู้เอง ซึ่งน้อยมากที่เกษตรกรแต่ละคนจะมีโอกาสได้มาสัมผัสกับสื่อแต่ละอย่างที่เจ้าหน้าที่จัดให้ และสื่อบางประเภทการได้รับความรู้ทางด้านการเกษตรที่เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ได้รับจากสื่อประเภท ผู้นำท้องถิ่น โดยได้ค่าเฉลี่ยคือ 4.23 รองลงมา เกษตรกรด้วยกัน 3.99 คะแนน โปสเตอร์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน สอบถามเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร แปลงส่งเสริม อื่น ๆ (โทรทัศน์, วิทยุ) ทัศนศึกษาเกี่ยวกับการเกษตร ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้ง แผ่นพับ ตัวอย่างของจริง การสาธิต เอกสารแนะนำ การฝึกปฏิบัติ และการทัศนศึกษา/ ดูงาน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ, 3.00 , 2.94 , 2.45 , 2.22 , 2.01 , 1.92 , 1.87 , 1.68, 1.66 , 1.63 , 1.48 และ 1.04 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะมีโอกาสที่จะรับความรู้ทางด้านการเกษตรจากผู้นำท้องถิ่นมากกว่าเพราะเป็นผู้นำชุมชนซึ่งต้องนำข่าวสารต่าง ๆ มาเผยแพร่ มีความเป็นกันเองใกล้ชิดกัน และเกษตรกรกล้าที่จะถามปัญหาต่าง ๆ เพราะอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันก็就会有ความเข้าใจในปัญหาที่เหมือน ๆ กัน จึงสามารถที่จะปรึกษาหารือกันง่ายกว่า แต่ถ้าต้องการให้เกษตรกรทุกคนได้รับสื่อมากก็ต้องอาศัยงบประมาณมากในการที่จะจัดให้เกษตรกรทุกคนได้มีโอกาสใช้

ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อประเภทต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะเกษตรกรขาดความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เท่าที่ควร และเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรต่าง ๆ ก็ควรที่จะให้ข่าวสารความรู้แก่เกษตรกรมากกว่าที่เคยให้จากเดิม และถ้ามีวิธีการใดที่สามารถจะให้ความรู้แก่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึงก็ควรจะจัดหามาให้ ดูแลรับผิดชอบงานของตนให้ดีเพื่อที่ทั้งสองฝ่ายจะได้มีความเข้าใจกันและร่วมกันพัฒนา งานด้านการเกษตรต่อไป

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนตามประเภทของ
สื่อและระดับความรู้ที่เกษตรกรได้รับในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา

ประเภทของสื่อที่ให้ความรู้ ด้านการเกษตร	ระดับความรู้ด้านการเกษตรที่เกษตรกรได้รับในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา							
	น้อยที่ สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด	ค่า เฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบนมาตร ฐาน	แปล ความ
1. สอบถามเจ้าหน้าที่หน่วยงาน เกษตร	38 (25)	58 (38.2)	24 (15.8)	13 (8.6)	19 (12.5)	2.45	1.29	น้อย
1. เกษตรกรด้วยกัน	4 (2.2)	6 (3.3)	31 (17)	87 (47.8)	54 (29.7)	3.99	0.89	มาก
3. วิธีทัศน์เกี่ยวกับการเกษตร	4 (30.8)	8 (61.5)	0 (0)	0 (0)	1 (7.7)	1.92	1.92	น้อย
4. ไปสเตอร์	1 (25)	1 (25)	0 (0)	1 (25)	1 (25)	3.00	1.83	ปาน กลาง
5. เอกสารแนะนำ	11 (68.8)	1 (6.3)	3 (18.8)	1 (6.3)	0 (0)	1.63	1.02	น้อยที่ สุด
6. ตัวอย่างของจริง	11 (64.7)	3 (17.6)	1 (5.9)	2 (11.8)	0 (0)	1.68	1.05	น้อยที่ สุด
7. การสาริต	1 (33.3)	2 (66.7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1.66	0.57	น้อยที่ สุด
8. การทัศนศึกษา/ดูงาน	52 (96.3)	2 (3.7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1.04	1.91	น้อยที่ สุด
9. ผู้นำท้องถิ่น	6 (3.4)	4 (2.3)	23 (13)	54 (30.5)	90 (50.8)	4.23	0.99	มาก
10. ป้ายประชาสัมพันธ์กลาง แจ้ง	4 (50)	2 (25)	1 (12.5)	1 (12.5)	0 (0)	1.87	1.12	น้อย
11. แผ่นพับ	3 (33.3)	5 (55.6)	1 (11.1)	0 (0)	0 (0)	1.77	0.66	น้อย
12. หอก กระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	2 (1.2)	45 (27.1)	89 (53.6)	21 (12.7)	9 (5.4)	2.94	0.81	ปาน กลาง
13. แปลงส่งเสริม	1 (20)	2 (40)	2 (40)	0 (0)	0 (0)	2.22	0.84	น้อย

๑๐๑.๑๖
๑๑๖๖๑
เลขหมู่.....
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเภทของสื่อที่ให้ความรู้ ด้านการเกษตร	ระดับความรู้ด้านการเกษตรที่เกษตรกรได้รับในระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านมา							
	น้อยที่ สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มากที่สุด	ค่า เฉลี่ย	ค่าเบี่ยง เบนมาตร ฐาน	แปล ความ
14. การฝึกปฏิบัติ	13 (52)	12 (48)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1.48	0.50	น้อยที่ สุด
15. อื่น ๆ (โทรทัศน์,วิทยุ)	33 (40.2)	32 (39)	8 (9.8)	1 (1.2)	8 (9.8)	2.01	1.20	น้อย
รวม						2.26	1.11	น้อย

1.6 จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์ (ตารางที่ 8) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.99 ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร รองลงมาติดต่อ 1 – 5 ครั้ง ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 6 – 14 ครั้ง ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 15 – 30 ครั้ง ร้อยละ 38.25 , 9.29 , และ 5.46 ตามลำดับเฉลี่ยความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรคือ 5.78 ครั้ง/ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะไม่ค่อยมีโอกาสในการติดต่อรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรเลย เนื่องจากบางครั้งเกษตรกรบางคนเข้าไปปรึกษาาก็ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ตัวเกษตรกรเองไม่กล้าที่จะเข้ามาปรึกษาอีกเพราะกลัวถูกตำหนิก็เลยกลายเป็นว่าเกษตรกรไม่เห็นความสำคัญในตัวของเจ้าหน้าที่เกษตร จึงไม่เกิดการติดต่อประสานงานเท่าที่ควรทำให้เกิดความห่างเหินระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ ส่วนเกษตรกรที่ได้รับความรู้ด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่มากกว่า 5 ครั้ง จากที่ผู้วิจัยไปทำการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่จะมีตำแหน่งเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านจึงกลายเป็นผู้ที่มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่เพื่อรับข้อมูลข่าวสารมาเผยแพร่กับเกษตรกรที่อยู่ในหมู่บ้านของตนให้ได้รับความรู้แทน เกษตรกรจึงมีความใกล้ชิดกันกล้าที่จะปรึกษาหารือกันในปีปัญหาที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของจำนวนครั้งในรอบปีที่ผ่านมาของเกษตรกรที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรต่าง ๆ

จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ (ครั้ง/ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคยเลย	86	46.99
1 – 5	70	38.25
6 – 14	17	9.29
15 – 30	10	5.46
รวม	183	100

ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรต่ำสุด 0 ครั้ง/ปี
 ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรสูงสุด 30 ครั้ง/ปี
 ความถี่เฉลี่ย 5.78 ครั้ง/ปี

1.7 การรับข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์ (ตารางที่ 9) พบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ คือ เพื่อนบ้านเกษตรกรด้วยกัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าที่หน่วยงานเกษตร เจ้าหน้าที่ช.ก.ส. กลุ่มผู้นำสหกรณ์ ผู้นำกลุ่มเกษตรกร ประธานกองทุนหมู่บ้าน และ สมาชิกอบต. จากผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 9) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 78.7 เป็นการรับข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ 1 – 4 กลุ่ม รองลงมาเป็นการรับข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ 5 – 8 กลุ่ม ร้อยละ 21.3 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่จะรับการรับข่าวสารทางการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ ประมาณ 4 กลุ่ม คือ เพื่อนบ้านเกษตรกรด้วยกัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าที่หน่วยงานเกษตร เจ้าหน้าที่ช.ก.ส. มากที่สุดตามลำดับ เพราะเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดที่สุด เกษตรกรให้ความไว้วางใจและสามารถที่จะปรึกษาปัญหาด้านการเกษตรได้ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ คือ กลุ่มผู้นำสหกรณ์ ผู้นำกลุ่มเกษตรกร ประธานกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกอบต. นั้นเกษตรกรไม่ค่อยมีโอกาสดูคุยมากนัก ถ้ามีโอกาสพูดคุยก็นาน ๆ ครั้ง จึงจะปรึกษาหารือกัน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละการรับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ

รับความรู้ทางด้านการเกษตร โดยติดต่อพูดคุย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ติดต่อพูดคุย 1-4 กลุ่ม	144	78.7
ติดต่อพูดคุย 5-8 กลุ่ม	39	21.3
รวม	183	100

ติดต่อบริษัทมากที่สุด 8 กลุ่ม ติดต่อบริษัทน้อยที่สุด 1 กลุ่ม

1.8 ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

เกษตรกรได้รับข่าวสารด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่ คนในครัวเรือนของตนเอง ญาติ เพื่อนบ้าน หรือแม้แต่ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มเกษตรกร จากการวิเคราะห์ (ตารางที่ 10) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 51.9 นำข่าวสารการเกษตรที่ได้รับไปเผยแพร่กับ 3 กลุ่ม รองลงมา นำข่าวสารด้านการเกษตรที่ได้รับไปเผยแพร่กับ 2 กลุ่ม และข่าวสารด้านการเกษตรที่ได้รับไปเผยแพร่กับ 1 กลุ่ม ร้อยละ 44.3 และ 3.8 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่จะมีการนำความรู้ด้านการเกษตรที่ได้รับไปปรึกษาหารือ และเผยแพร่กับคนในชุมชนทุก ๆ กลุ่ม คือ ไม่ว่าจะเป็นคนในครัวเรือนของตนเอง ญาติ เพื่อนบ้าน หรือแม้แต่ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มเกษตรกร เพื่อจะได้หาทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ถูกต้อง

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละข่าวสารที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อด้าน การเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่ แก่บุคคลอื่น	จำนวน(คน)	ร้อยละ
พูดคุยกับ 1 กลุ่ม	7	3.8
พูดคุยกับ 2 กลุ่ม	81	44.3
พูดคุยกับ 3 กลุ่ม	95	51.9
รวม	183	100

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร

ในการศึกษาความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของ เกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 8 หน่วยงาน ได้แก่

- 2.1 กรมส่งเสริมการเกษตร
- 2.2 กรมวิชาการเกษตร
- 2.3 กรมปศุสัตว์
- 2.4 กรมประมง
- 2.5 กรมพัฒนาที่ดิน
- 2.6 กรมส่งเสริมสหกรณ์
- 2.7 กรมป่าไม้
- 2.8 กรมชลประทาน

2.1 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร (ตารางที่ 11) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้มีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมส่งเสริมการเกษตร อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.23 คะแนน อาจเป็นเพราะว่าสื่อต่าง ๆ ที่ผลิตออกมานั้นยังไม่ค่อยแพร่หลายหรือมีแต่ก็ไม่ได้นำไปแจกจ่ายต่อเกษตรกรเท่าที่ควร และตัวเกษตรกรเองก็ไม่ค่อยได้มาในตัวอำเภอจึงไม่ทราบว่าที่เกษตรอำเภอนั้นมีเอกสารต่าง ๆ แจกจ่ายให้นำไปอ่านได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับมากมี 10 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ 2.34 ขึ้น ไป ได้แก่ การทัศนศึกษาดูงาน เอกสารแนะนำโครงการสระเก็บน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร ผสมผสาน การประกวดผลผลิตข้าวหอมดอกมะลิ แผ่นพับเรื่องการปลูกผักสวนครัว ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงตัวอย่างศัตรูพืช และ โรคแมลงเกี่ยวกับข้าว การประกวดผ้าไหม โปสเตอร์การปลูกผักปลอดสารพิษ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่เสนอข่าวสารด้านการเกษตร โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.60, 2.58, 2.56, 2.56, 2.54, 2.54, 2.52, 2.47, 2.38 และ 2.35 คะแนน

และเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับปานกลางมี 10 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้งเรื่องผักปลอดสารพิษ และ การถ่ายเมล็ดพันธุ์ช่วยเหลือเกษตรกร ประสบภาวะน้ำท่วม แผ่นพับการปลูกถั่วเขียวหลังการทำนา โปสเตอร์ข้าวหอมมะลิโลก

เพื่อนบ้านเกษตรกรที่มีประสบการณ์ ไปสเตอร์ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน แปลงส่งเสริม/ สาธิตการทำปุ๋ยพืชสด การฝึกปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่เรื่องปุ๋ยหมักชีวภาพ เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริม การเกษตร และแปลงส่งเสริม/สาธิตเรื่องการปลูกพริกครบวงจร โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 , 2.24 , 2.21 , 2.19 , 2.13 , 2.09 , 2.09 , 2.09 , 1.99 และ 1.94 คะแนนเป็นต้น

ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน มีความพึงพอใจต่อการรับ สื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากว่า เกษตรกร ส่วนมากไม่ค่อยสนใจต่อสื่อแต่ละประเภทเท่าที่ควรเพราะ ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้าไปให้คำปรึกษาและนำ เอกสารต่าง ๆ ออกไปเผยแพร่อย่างเต็มที่

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระดับความพึงพอใจต่อสื่อด้ ำส่งเสริมเกษตร

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรได้มา ประชุมชี้แจงด้านการเกษตร	19 (15.1)	87 (69)	20 (15.9)	1.99	0.56	ปาน กลาง
2. เพื่อนบ้านเกษตรกรที่มีประสบการณ์ด้ ำน การส่งเสริมการเกษตร	32 (19.3)	123 (74.1)	11 (6.6)	2.13	0.49	ปาน กลาง
3. ป้ายประชาสัมพันธ์เรื่องผักปลอดสารพิษ	30 (44.8)	29 (43.3)	8 (11.9)	2.33	0.68	ปาน กลาง
4. ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้งเรื่องการจ่าย เมล็ดพันธุ์ช่วยเหลือเกษตรกรประสบภาวะ น้ำท่วม	18 (36)	26 (52)	6 (12)	2.24	0.65	ปาน กลาง
5. ไปสเตอร์เรื่องข้าวหอมมะลิโลก	34 (41)	31 (37.3)	18 (21.7)	2.19	0.77	ปาน กลาง
1. ไปสเตอร์เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ	34 (52.3)	22 (33.8)	9 (13.8)	2.38	0.72	มาก
7. ไปสเตอร์เรื่องศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	4 (17.4)	17 (73.9)	2 (8.7)	2.09	0.51	ปาน กลาง
8. แผ่นพับเรื่องการปลูกผักสวนครัว	36 (57.1)	25 (39.7)	2 (3.2)	2.54	0.56	มาก
9. แผ่นพับเรื่องการปลูกถั่วเขียวหลังการทำนา	24 (42.9)	20 (35.7)	12 (21.4)	2.21	0.77	ปาน กลาง

ตารางที่ 11 (ต่อ)

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
10. เอกสารแนะนำเรื่องคู่มือการปลูกข้าว	28 (60.9)	17 (37)	1 (2.2)	2.58	0.54	มาก
11. เอกสารแนะนำเรื่องโครงการสระเก็บน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรผสมผสาน	28 (60.9)	17 (37)	1 (2.2)	2.56	0.54	มาก
12. หอกระจายน้ำประจำหมู่บ้านที่เสนอข่าวสารด้านการเกษตร	61 (43.6)	65 (46.4)	14 (10)	2.35	0.65	มาก
13. ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับตัวอย่างศัตรูพืช	31 (54.4)	26 (45.6)	0 (0)	2.54	0.50	มาก
14. ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับโรคแมลงเกี่ยวกับข้าว	29 (53.7)	24 (44.4)	1 (1.9)	2.52	0.54	มาก
15. แปลงส่งเสริม/สาธิตการทดลองปลูกพืชสด	26 (29.5)	44 (50.0)	18 (20.5)	2.09	0.40	ปานกลาง
16. แปลงส่งเสริม/สาธิตการปลูกพริกครบวงจร	6 (33.3)	5 (27.8)	7 (38.9)	1.94	0.87	ปานกลาง
17. การฝึกปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่เรื่องนุ้ยหมักชีวภาพ	26 (32.9)	34 (43)	19 (24.1)	2.09	0.75	ปานกลาง
18. การทัศนศึกษา/ดูงาน	19 (63.3)	10 (33.3)	1 (3.3)	2.60	0.56	มาก
19. การประกวดข้าวหอมมะลิ	48 (60.8)	27 (34.2)	4 (5.1)	2.56	0.59	มาก
20. การประกวดผ้าไหม	39 (59.1)	19 (28.8)	8 (12.1)	2.47	0.70	มาก
รวม				2.32	0.63	ปานกลาง

2.2 ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมส่งเสริมการเกษตร ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 12) พบว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมส่งเสริมการเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.05 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า สื่อในบางชนิดก็มีการส่งเสริมกันอย่างจริงจังแต่บางชนิดก็ทำขึ้นในบางโอกาสเท่านั้นและบางครั้งในการส่งเสริมบางพื้นที่ก็ได้ผลอย่างแท้จริง แต่บางพื้นที่พอทำไปแล้วก็ไม่มี การติดตามผล จึงไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับเกษตรกรแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จาก สื่อด้านการเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตร อยู่ในระดับมาก 4 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ 2.34 ขึ้น ไป ได้แก่ ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับตัวอย่างศัตรูพืช และ โรคแมลงเกี่ยวกับข้าว แพนพบเรื่องการปลูกผักสวนครัว และการประกวดผ้าไหม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 , 2.52 , 2.39 และ 2.38 คะแนน ตามลำดับ

เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของกรมส่งเสริม การเกษตร อยู่ในระดับปานกลางมี 14 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ เอกสารแนะนำคู่มือการปลูกข้าว การประกวดผลผลิตข้าวหอมดอกมะลิ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่เสนอข่าว สารด้านการเกษตร การทัศนศึกษา/ดูงาน ไปสเตอร์ข้าวหอมมะลิโลก และ การปลูกผักปลอดสาร พิษ ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้งเรื่องการขายเมล็ดพันธุ์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภาวะน้ำท่วม เพื่อนบ้านเกษตรกรที่มีประสบการณ์ ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้งเรื่องผักปลอดสารพิษ เจ้าหน้าที่ของส่งเสริมการเกษตร ไปสเตอร์ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน เอกสารแนะนำเรื่องโครงการสระเก็บน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรผสมผสาน แปลงส่งเสริม/สาธิตการทดลองปุ๋ยพืชสด การฝึกปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่เรื่องปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 , 2.23 , 2.21 , 2.17 , 2.12 , 2.12 , 2.08 , 2.04 , 2.03 , 1.79 , 1.74 , 1.74 , 1.72 และ 1.72 ตามลำดับ

และเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อของกรมส่งเสริมการเกษตร อยู่ในระดับ น้อย มี 2 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป ได้แก่ แผ่นพับการปลูกถั่วเขียวหลังการ ทำนา และ แปลงส่งเสริม/สาธิตการปลูกพริกครบวงจร โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 และ 1.55 คะแนน เป็นต้น

ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อของ กรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง เพราะ สื่อบางอย่างที่เกษตรกรสนใจก็จะได้รับ ประโยชน์อย่างจริงจังเพราะเป็นสื่อที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของเขาโดยตรงแต่ถ้าไม่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ของตนบางครั้งเกษตรกรก็อ่านแต่ก็จะไม่นำมาปฏิบัติเพราะอาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการ ประกอบอาชีพ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับประโยชน์ต่อสื่อด้านส่งเสริมเกษตร

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์จากสื่อ ด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรได้มา ประชุมชี้แจงด้านการเกษตร	12 (9.5)	75 (59.5)	39 (31.0)	1.79	0.60	ปาน กลาง
2. เพื่อนบ้านเกษตรกรที่มีประสบการณ์ด้าน การส่งเสริมการเกษตร	29 (17.5)	116 (69.9)	21 (12.7)	2.04	0.54	ปาน กลาง
3. ป้ายประชาสัมพันธ์เรื่องผักปลอดสารพิษ	22 (32.8)	25 (37.3)	20 (29.9)	2.03	0.79	ปาน กลาง
4. ป้ายประชาสัมพันธ์กลางแจ้งเรื่องการจ่าย เมล็ดพันธุ์ช่วยเหลือเกษตรกรประสบภาวะ น้ำท่วม	16 (32)	22 (44)	12 (24)	2.08	0.75	ปาน กลาง
5. โปสเตอร์เรื่องข้าวหอมมะลิโลก	32 (38.6)	29 (34.9)	22 (26.5)	2.12	0.80	ปาน กลาง
6. โปสเตอร์เรื่องการปลูกผักปลอดสารพิษ	27 (41.5)	19 (29.2)	19 (29.2)	2.12	0.83	ปาน กลาง
7. โปสเตอร์เรื่องศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	3 (13)	11 (47.8)	9 (39.1)	1.74	0.68	ปาน กลาง
8. แผ่นพับเรื่องการปลูกผักสวนครัว	31 (49.2)	26 (41.3)	6 (9.5)	2.39	0.66	มาก
9. แผ่นพับเรื่องการปลูกถั่วเขียวหลังการทำนา	10 (17.9)	15 (26.8)	31 (55.4)	1.63	0.77	น้อย
10. เอกสารแนะนำเรื่องคู่มือการปลูกข้าว	20 (43.5)	19 (41.3)	7 (15.2)	2.28	0.72	ปาน กลาง
11. เอกสารแนะนำเรื่องโครงการสระเก็บน้ำ ขนาดเล็กเพื่อการเกษตรผสมผสาน	8 (17.4)	18 (39.1)	20 (43.5)	1.74	0.74	ปาน กลาง
12. หอกระจายข้าวประจำหมู่บ้านที่เสนอบ้าง สารด้านการเกษตร	53 (37.9)	63 (45)	24 (17.1)	2.21	0.71	ปาน กลาง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์จากสื่อ ด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
13. ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับตัวอย่างศัตรูพืช	31 (54.4)	25 (43.9)	1 (1.8)	2.53	0.53	มาก
14. ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับโรคแมลงเกี่ยวกับข้าว	30 (55.6)	22 (40.7)	2 (3.7)	2.51	0.57	มาก
15. แพลงส่งเสริม/สาริตการทดลองปุ๋ยพืชสด	16 (18.2)	31 (35.2)	41 (46.6)	1.72	0.75	ปาน กลาง
16. แพลงส่งเสริม/สาริตการปลูกพริกครบวงจร	3 (16.7)	4 (22.2)	11 (61.1)	1.55	0.78	น้อย
17. การฝึกปฏิบัติกับเจ้าหน้าที่เรื่องปุ๋ยหมักชีวภาพ	15 (19)	27 (34.2)	37 (46.8)	1.72	0.76	ปาน กลาง
18. การทัศนศึกษา/ดูงาน	11 (36.7)	13 (43.3)	6 (20)	2.17	0.74	ปาน กลาง
19. การประกวดข้าวหอมมะลิ	36 (45.6)	25 (31.6)	18 (22.8)	2.23	0.79	ปาน กลาง
20. การประกวดผ้าไหม	36 (54.5)	19 (28.8)	11 (16.7)	2.38	0.75	มาก
รวม				2.05	0.71	ปาน กลาง

2.3 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านวิชาการเกษตร (ตารางที่ 13) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมวิชาการเกษตรในระดับ มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.50 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า เกษตรกรได้รับสื่อของกรมวิชาการเกษตรโดยสถานีทดลองหม่อนไหมเป็นผู้รับผิดชอบ จะเห็นได้ว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นจำนวนมาก จึงมีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เกษตรกรได้เอาไปใช้ในการประกอบอาชีพโดยตรงและสร้างรายได้ให้กับตัวเกษตรกรเองและได้มีการจำหน่ายผ้าไหมตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ที่จัดขึ้นในจังหวัด

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมวิชาการเกษตรอยู่ในระดับมาก 8 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 ขึ้นไป ได้แก่ การสาธิตการตัดแต่งกิ่งหม่อน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.83 คะแนน คงเป็นเพราะว่าในการสาธิตการตัดแต่งกิ่งหม่อนถ้าทำตามถูกวิธีก็จะให้ได้ใบหม่อนที่มีคุณภาพและได้ปริมาณที่มากเพื่อจะได้นำมาเลี้ยงไหมให้ได้คุณภาพตามไปด้วย รองลงมาคือ ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดให้ดูแปลงที่ปลูกหม่อนพันธุ์ต่าง ๆ และการจัดแสดงพันธุ์ไหม โรคของหม่อนและไหม การสาธิตการสาวไหม การสาธิตการทอผ้า เอกสารแนะนำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และโปสเตอร์เรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 , 2.62 , 2.61 , 2.57 , 2.47 , 2.43 และ 2.36 ตามลำดับ

นอกจากนั้นยังพบว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมวิชาการเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง 2 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และเจ้าหน้าที่ของสถานีทดลองหม่อนไหม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 และ 2.22 คะแนน ตามลำดับ

ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า สื่อแต่ละประเภทเป็นสื่อที่เป็นของจริง มีการสาธิตให้ดู จึงสามารถทำให้เกษตรกรมีความเข้าใจและสามารถมองเห็นวิธีการต่าง ๆ ได้ และสามารถที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากเพราะ เกิดกับตัวเกษตรกรเองเกษตรกรได้สัมผัสด้วยตัวของตัวเอง

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับความพึงพอใจ ต่อสื่อ
ด้านวิชาการเกษตร

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ของสถานีทดลองหม่อนไหมได้มาประชุมชี้แจงกับเกษตรกร	13 (31.7)	24 (58.5)	4 (9.8)	2.22	0.61	ปานกลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	20 (30.8)	44 (67.7)	1 (1.5)	2.30	0.49	ปานกลาง
3. ไปสเตอร์เกี่ยวกับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	5 (64.3)	9 (35.7)	0 (0)	2.36	0.49	มาก
4. เอกสารแนะนำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	7 (50)	6 (42.9)	1 (7.1)	2.43	0.64	มาก
5. ของจริงเกี่ยวกับพันธุ์ไหมแต่ละชนิด	19 (65.5)	9 (31)	1 (3.4)	2.62	0.56	มาก
6. ของจริงเกี่ยวกับโรคของไหมและหม่อน	18 (64.3)	9 (32.1)	1 (3.6)	2.61	0.56	มาก
7. ของจริงเกี่ยวกับพันธุ์หม่อน	19 (67.9)	8 (28.6)	1 (3.6)	2.64	0.55	มาก
8. การสาธิตการทอผ้า	7 (46.7)	8 (53.3)	0 (0)	2.47	0.51	มาก
9. การสาธิตการสาวไหม	8 (57.1)	6 (42.9)	0 (0)	2.57	0.51	มาก
10. การสาธิตการตัดแต่งกิ่งหม่อน	10 (83.3)	2 (16.7)	0 (0)	2.83	0.38	มาก
รวม				2.50	0.53	มาก

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นในตาราง

2.4 ระดับประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร (ตารางที่ 14) พบว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.25 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า ในสื่อแต่ละประเภทในบางครั้งจะได้ประโยชน์ไม่มากเท่าที่ควร เพราะตัวเกษตรกรเองไม่นำมาปฏิบัติหรืออยากที่จะนำมาปฏิบัติแต่ไม่มีงบประมาณในการที่จะทำ หรือแม้แต่ว่าเกษตรกรสนใจแต่เจ้าหน้าที่ไม่มาดูแลเอาใจใส่อย่างเต็มที่ จึงทำให้เกษตรกรรู้สึกว่สื่อบางชนิดมีประโยชน์กับตัวเขาน้อย

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตร อยู่ในลำดับมาก 4 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 ขึ้นไป ได้แก่ การสาธิตการทอผ้า การสาธิตการสาวไหม การสาธิตการตัดแต่งกิ่งหม่อน และโปสเตอร์เรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 , 2.50 , 2.42 , และ 2.36 คะแนน ตามลำดับ เพราะเป็นการสาธิตที่เกษตรกรได้ประโยชน์ คือ เห็น ผักทำ และนำไปทำได้จริง

นอกจากนั้นยังพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของกรมวิชาการเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง มี 6 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ของจริงเกี่ยวกับพันธุ์หม่อนแต่ละประเภท เจ้าหน้าที่ของสถานีทดลองหม่อนไหม ของจริงพันธุ์ไหมแต่ละชนิด เอกสารแนะนำเรื่องการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และของจริงเกี่ยวกับโรคของไหมและหม่อน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 , 2.21 , 2.15 , 2.14 , 2.07 และ 1.96 คะแนน ตามลำดับ

ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า กลุ่มที่ได้รับประโยชน์ก็จะเป็นแม่บ้านเกษตรกรที่ทำการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมเพื่อที่จะได้นำมาทอผ้าไหมจำหน่าย แต่ประโยชน์ที่ได้รับก็ไม่ได้เท่าที่ควร เนื่องจากขาดการแนะนำและการเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสิ่งที่ถูกต้องและจะทำอย่างไรให้ได้ความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เพื่อจะเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับประโยชน์ที่เกษตรกรได้จากสื่อด้านวิชาการเกษตร

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์จากสื่อ ด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ของสถานีทดลองหม่อนไหมได้ มาประชุมชี้แจงกับเกษตรกร	12 (29.3)	23 (56.1)	6 (14.6)	2.15	0.65	ปาน กลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ด้านการปลูก หม่อนเลี้ยงไหม	19 (29.2)	41 (63.1)	5 (7.7)	2.22	0.57	ปาน กลาง
3. โปสเตอร์เกี่ยวกับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	5 (64.3)	9 (35.7)	0 (0)	2.36	0.49	มาก
4. เอกสารแนะนำการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม	6 (42.9)	3 (21.4)	5 (35.7)	2.07	0.91	ปาน กลาง
5. ของจริงเกี่ยวกับพันธุ์ไหมแต่ละชนิด	13 (48.8)	7 (24.1)	9 (31)	2.14	0.87	ปาน กลาง
6. ของจริงเกี่ยวกับโรคของไหมและหม่อน	10 (35.7)	7 (25)	11 (39.3)	1.96	0.88	ปาน กลาง
7. ของจริงเกี่ยวกับพันธุ์หม่อน	14 (50)	6 (21.4)	8 (28.6)	2.21	0.87	ปาน กลาง
8. การสาธิตการทอผ้า	8 (53.3)	7 (46.7)	0 (0)	2.53	0.51	มาก
9. การสาธิตการสาวไหม	8 (57.1)	5 (35.7)	1 (7.1)	2.50	0.65	มาก
10. การสาธิตการตัดแต่งกิ่งหม่อน	7 (58.3)	3 (25)	2 (16.7)	2.42	0.79	มาก
รวม				2.25	0.71	ปาน กลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นใน
ตาราง

2.5 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านปศุสัตว์ (ตารางที่ 15) พบว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมปศุสัตว์อยู่ในระดับ มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.46 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนเกือบทุกครัวเรือนมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น สุกร โค กระบือ เป็ด ไก่ เป็นต้น ซึ่งสื่อทุกประเภทได้ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการที่จะนำไปปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสม และสามารถทำให้เกษตรกรที่เลี้ยงเป็นอาชีพสามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรเอง และทำให้เกษตรกรทราบว่าเมื่อมีการระบาดของโรคแต่ละชนิดและจะมีวิธีการป้องกันและแก้ไขอย่างไร เพื่อจะให้สัตว์ของตนไม่ต้องเจอกับเหตุการณ์นี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจในการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์อยู่ในระดับมาก 7 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 ขึ้นไป ได้แก่ ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับพยาธิที่มีในสัตว์แต่ละประเภท แผ่นพับเรื่องโรคแอนแทรกซ์ โรคแท้งติดต่อในสัตว์ โรคพยาธิใบไม้ในตับที่เกิดในสัตว์ เอกสารสารแนะนำเรื่องการเลี้ยงสัตว์แต่ละประเภท สาริตการผสมเทียมสัตว์ โปสเตอร์โรคปากและเท้าเปื่อยในสัตว์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 , 2.67 , 2.66 , 2.64 , 2.59 , 2.41 และ 2.41 ตามลำดับ

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจในการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมปศุสัตว์ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่นำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวกับด้านสัตว์ เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์เรื่องการเลี้ยงสัตว์ และเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 , 2.15 และ 2.10 ตามลำดับ

ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า สื่อแต่ละประเภทก็ให้ความรู้ในการที่จะนำไปใช้ และปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตัวเกษตรกรเองและเป็นเรื่องใกล้ตัว เกษตรกรจึงมีความสนใจในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับความพึงพอใจในด้าน
ปศุสัตว์

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์เข้ามาประชุมชี้แจง	35 (30.2)	58 (50)	23 (19.8)	2.10	0.70	ปานกลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ในเรื่องการเลี้ยงสัตว์	41 (28.7)	83 (58)	19 (13.3)	2.15	0.63	ปานกลาง
3. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่เสนอข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	49 (39.8)	56 (45.5)	18 (14.6)	2.25	0.69	ปานกลาง
4. โปสเตอร์เรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย	28 (51.9)	20 (37)	6 (11.1)	2.41	0.68	มาก
5. แผ่นพับโรคแอนแทรกซ์	25 (67.6)	12 (32.4)	0 (0)	2.67	0.47	มาก
6. แผ่นพับโรคพยาธิใบไม้ในตับ	30 (73.2)	10 (24.4)	1 (2.4)	2.64	0.65	มาก
7. แผ่นพับโรคแท้งติดต่อในสัตว์	9 (75)	2 (16.7)	1 (8.3)	2.66	0.65	มาก
8. เอกสารแนะนำเรื่องการเลี้ยงสัตว์	23 (62.2)	13 (35.1)	1 (2.7)	2.59	0.55	มาก
9. ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับพยาธิใบไม้ในสัตว์แต่ละประเทศ	12 (80)	3 (20)	0 (0)	2.80	0.41	มาก
10. การสาธิตการผสมเทียมสัตว์	16 (55.2)	9 (31)	4 (13.8)	2.41	0.73	มาก
รวม				2.46	0.61	มาก

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นใน
ตาราง

2.6 ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมปศุสัตว์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับประโยชน์ในการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์ (ตารางที่ 16) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.34 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า เกษตรกรที่รับสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์ รับประทานแล้วได้นำไปปฏิบัติจริง ๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์อยู่ในระดับ มาก 6 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.34 ขึ้นไป ได้แก่ แผ่นพับเรื่องโรคพยาธิใบไม้ในตับที่เกิดกับสัตว์ แผ่นพับโรคแอนแทรกซ์ แผ่นพับเรื่องโรคแท้งติดต่อในสัตว์ เอกสารแนะนำเรื่องการเลี้ยงสัตว์ ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยวกับพยาธิที่มีในสัตว์แต่ละประเภท และการผสมเทียมสัตว์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 , 2.51 , 2.50 , 2.41 , 2.40 และ 2.38 ตามลำดับ ซึ่งเทพบันที่ภาพจะมีประโยชน์มากถ้าเกษตรกรมีโอกาสได้ดูกับเจ้าหน้าที่แต่มีน้อยมากที่เกษตรกรทุกคนจะมีโอกาสได้จากหน่วยงาน

และเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้ประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์อยู่ในระดับปานกลาง 3 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ โปสเตอร์โรคปากและเท้าเปื่อยในสัตว์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่เสนอข่าวสารเกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่ของปศุสัตว์อำเภอ และเพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ด้านการเลี้ยงสัตว์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 , 2.21 , 2.10 และ 2.04 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระดับประโชยน์ที่ได้รับจากสื่อ
ด้านปศุสัตว์

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโชยน์ที่ได้รับ จากสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์เข้ามาประชุมชี้แจง	37 (31.9)	54 (46.6)	25 (21.6)	2.10	0.72	ปาน กลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ในเรื่องการเลี้ยง สัตว์	36 (25.2)	76 (53.1)	31 (21.7)	2.04	0.68	ปาน กลาง
3. หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่เสนอข่าว สารเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	46 (37.4)	57 (46.3)	20 (16.3)	2.21	0.70	ปาน กลาง
4. โปสเตอร์เรื่องโรคปากและเท้าเปื่อย	26 (48.1)	20 (37)	8 (14.8)	2.33	0.72	ปาน กลาง
5. แผ่นพับโรคแอนแทรกซ์	23 (62.2)	10 (27.0)	4 (10.8)	2.51	0.69	มาก
6. แผ่นพับโรคพยาธิใบไม้ในตับ	26 (63.4)	13 (31.7)	2 (4.9)	2.52	0.70	มาก
7. แผ่นพับโรคแท้งติดต่อในสัตว์	8 (66.7)	2 (16.7)	2 (16.7)	2.50	0.79	มาก
8. เอกสารแนะนำเรื่องการเลี้ยงสัตว์	17 (45.9)	18 (48.6)	2 (5.4)	2.41	0.59	มาก
9. ตัวอย่างของจริงที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงเกี่ยว กับพยาธิที่มามีในสัตว์แต่ละประเทศ	7 (46.7)	7 (46.7)	1 (6.7)	2.40	0.63	มาก
10. การสาธิตการผสมเทียมสัตว์	15 (51.7)	10 (34.5)	4 (13.8)	2.38	0.72	มาก
รวม				2.34	0.69	มาก

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นใน
ตาราง

2.7 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมประมง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมประมง (ตารางที่ 17) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมประมงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.20 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า เกษตรกรไม่ค่อยจะมีโอกาสได้รับสื่อจากหน่วยงานนี้เท่าใดนัก และเจ้าหน้าที่ส่วนมากที่เข้าไปในหมู่บ้านก็จะมีแต่นำพันธุ์ปลาไปปล่อยในสระน้ำในหมู่บ้าน ไม่ค่อยมีสื่ออื่นๆ มอบให้แก่เกษตรกรเท่าที่ควร แม้แต่เจ้าหน้าที่ก็ไม่ค่อยได้เข้าไปให้ความรู้เท่าใดนัก

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมประมง อยู่ในระดับมากมี 1 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ย 2.34 ขึ้นไป ได้แก่ การพาไปศึกษาดูงานในการเพาะเลี้ยงปลาของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 คะแนน ตามลำดับ ในการที่เกษตรกรพึงพอใจในสื่อประเภทนี้มากเพราะเป็นการสอนในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเช่นเรื่องการถนอมอาหารไว้ใช้รับประทานได้นาน ๆ และเป็น การพาไปดูของจริงเพื่อที่เกษตรกรจะได้นำมาปรับปรุงหรืออยากที่จะประกอบอาชีพนี้ขึ้นมาก็ได้

และเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจในการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมประมงในระดับปานกลาง มี 5 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ แผ่นพับเกี่ยวกับสัตว์น้ำ เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ในเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำ เจ้าหน้าที่ประมง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.32 , 2.25, 2.10 , 2.07 และ 1.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับความพึงพอใจต่อสื่อด้าน
ประมง

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ประมงเข้ามาประชุมชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องสัตว์น้ำ	9 (18.8)	24 (50)	15 (31.3)	1.84	0.74	ปานกลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ในเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำ	17 (21.3)	54 (67.5)	9 (11.3)	2.10	0.56	ปานกลาง
3. โปสเตอร์เกี่ยวกับสัตว์น้ำ	4 (26.7)	8 (53.3)	3 (20)	2.07	0.70	ปานกลาง
4. แผ่นพับเกี่ยวกับสัตว์น้ำ	5 (41.7)	5 (41.7)	2 (16.7)	2.25	0.75	ปานกลาง
5. เอกสารแนะนำการเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนขาว	8 (42.1)	9 (47.4)	2 (16.7)	2.32	0.67	ปานกลาง
6. ทัศนศึกษา/ดูงาน เรื่องการเพาะเลี้ยงปลาชนิดต่าง ๆ	14 (63.6)	8 (36.4)	0 (0)	2.64	0.49	มาก
รวม				2.20	0.65	ปานกลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นใน
ตาราง

2.8 ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมประมง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับประโยชน์ในการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมประมง (ตารางที่ 18) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อของกรมประมงอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.03 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า เกษตรกรที่รับสื่อจากกรมประมงได้รับสื่อมาแล้วก็ไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างจริงจังหรือบางคนก็ไม่ได้นำมาปฏิบัติเลย เพราะขึ้นอยู่กับพื้นที่ของแต่ละหมู่บ้าน บางหมู่บ้านแห้งแล้งก็เลี้ยงได้น้อยเพราะน้ำแห้ง บางพื้นที่น้ำท่วมทำให้ปลาที่เลี้ยงไว้หายไป เกษตรกรบางรายจึงไม่ค่อยจริงจังกับเรื่องการเลี้ยงปลาเท่าที่ควร ประกอบกับตัวเจ้าหน้าที่ไม่เข้ามาส่งเสริมอย่างจริงจังมีแต่นำพันธุ์ปลาไปปล่อยแล้วก็ไม่ค่อยติดตามผล จึงทำให้เกษตรกรเกิดความเบื่อหน่าย บางรายจึงเลี้ยงแบบตามมีตามเกิด

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อของกรมประมงอยู่ในระดับปานกลาง 6 ลำดับ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 ขึ้นไป ได้แก่ การไปทัศนศึกษา/ดูงานเกษตรกรที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ประสบความสำเร็จ เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์เรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำ เอกสารแนะนำเรื่องการเพาะเลี้ยงปลาตะเพียนขาว โปสเตอร์เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์น้ำ แผ่นพับเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และ เจ้าหน้าที่ประมง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 , 2.14 , 2.11 , 2.00 , 2.00 , และ 1.82 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อ
ด้านประมง

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์ที่ได้รับ จากสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ประมงเข้ามาประชุมชี้แจงเกี่ยวกับ เรื่องสัตว์น้ำ	10 (20.8)	21 (43.8)	17 (35.4)	1.82	0.78	ปาน กลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์ในเรื่องการเลี้ยง สัตว์น้ำ	18 (22.5)	46 (57.5)	15 (18.8)	2.14	1.09	ปาน กลาง
3. โปสเตอร์เกี่ยวกับสัตว์น้ำ	3 (20)	9 (60)	3 (20)	2.00	0.65	ปาน กลาง
4. แผ่นพับเกี่ยวกับสัตว์น้ำ	3 (25)	6 (50)	3 (25)	2.00	0.73	ปาน กลาง
5. เอกสารแนะนำการเพาะเลี้ยงปลาตะเพียน ขาว	6 (31.6)	9 (47.4)	4 (21.1)	2.11	0.73	ปาน กลาง
6. ทัศนศึกษา/ดูงาน เรื่องการเพาะเลี้ยงปลา ชนิดต่าง ๆ	9 (40.9)	7 (31.8)	6 (27.3)	2.14	0.83	ปาน กลาง
รวม				2.03	0.80	ปาน กลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นใน
ตาราง

2.9 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านพัฒนาที่ดิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมพัฒนาที่ดิน (ตารางที่ 19) พบว่า สื่อกรมพัฒนาที่ดินที่เกษตรกรได้รับ ได้แก่ เอกสารแนะนำดินเสื่อมและวิธีป้องกัน เอกสารแนะนำเรื่องพืชคลุมดิน โปสเตอร์การอนุรักษ์ดินและน้ำ โปสเตอร์การปลูกและการดูแลรักษาหญ้าแฝก ตัวอย่างดินแต่ละประเภทที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงให้ดู เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน และหมอดินอาสา เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมพัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.13 คะแนน

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจในการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมพัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับมากมี 2 ลำดับ คือ เอกสารแนะนำดินเสื่อมและวิธีป้องกัน เอกสารแนะนำเรื่องพืชคลุมดิน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 และ 2.54

เกษตรกรที่พึงพอใจต่อสื่อด้านการเกษตรในระดับปานกลาง คือ โปสเตอร์การอนุรักษ์ดินและน้ำ โปสเตอร์การปลูกและการดูแลรักษาหญ้าแฝก ตัวอย่างดินแต่ละประเภทที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงให้ดู เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน และหมอดินอาสา โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.12 , 2.19 , 1.93 , 1.76 และ 1.71 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับความพึงพอใจต่อสื่อด้านพัฒนาที่ดิน

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจที่ได้ รับจากสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ได้มาประชุมชี้แจงแก่เกษตรกร	6 (13)	23 (50)	17 (37)	1.76	0.67	ปาน กลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์และได้รับการฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ (หมอดินอาสา)	10 (11.1)	44 (48.9)	36 (40)	1.71	0.65	ปาน กลาง
3. ไปสเตอร์การอนุรักษ์ดินและน้ำ	5 (35.7)	7 (50)	2 (14.4)	2.21	0.69	ปาน กลาง
4. ไปสเตอร์การปลูกและการดูแลรักษาหญ้าแฝก	5 (31.3)	9 (56.3)	2 (12.5)	2.19	0.65	มาก
5. เอกสารแนะนำเรื่องดินเสื่อมและวิธีป้องกัน	12 (63.2)	7 (36.8)	0 (0)	2.63	0.49	มาก
6. เอกสารแนะนำเรื่องพืชคลุมดิน	13 (54.2)	11 (45.8)	0 (0)	2.54	0.50	ปาน กลาง
7. ตัวอย่างดินที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงให้ดู	4 (28.6)	5 (35.7)	5 (35.7)	1.93	0.82	ปาน กลาง
รวม				2.13	0.64	ปาน กลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นในตาราง

2.10 ระดับประโยชน์ที่ได้รับต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมพัฒนาที่ดิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับประโยชน์ในการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมพัฒนาที่ดิน (ตารางที่ 20) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อของกรมพัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.25 คะแนน

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อของกรมพัฒนาที่ดินอยู่ในระดับมากมี 1 ลำดับ คือ เอกสารแนะนำเรื่องดินเสื่อมและวิธีป้องกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.42 คะแนน

และเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อที่มีต่อกรมพัฒนาที่ดิน อยู่ในระดับปานกลางมีอยู่ 5 ลำดับ ได้แก่ เอกสารแนะนำการปลูกพืชคลุมดิน ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และน้ำ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักและการดูแลรักษาหญ้าแฝก ตัวอย่างดินที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงให้ดู เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 , 2.07 , 1.94 , 1.86 และ 1.76 คะแนนตามลำดับ

ส่วนเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อที่มีต่อกรมพัฒนาที่ดินอยู่ในระดับน้อย มี 1 ลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 คะแนน คือ หมอดินอาสาที่ทุกหมู่บ้านจะต้องมี ซึ่งหมอดินอาสาจะต้องไปรับการฝึกอบรมกับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน แต่หมอดินอาสาที่กล่าวมาบางทีคนในหมู่บ้านยังไม่มีใครรู้จักเลยว่าทำหน้าที่อะไร และมีในหมู่บ้านของตนด้วยหรือ ดังนั้นจึงควรที่จะมีการปรับปรุงแก้ไข

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับประโยชน์ที่ได้รับต่อสื่อ
ด้านพัฒนาที่ดิน

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์ที่ได้รับ จากสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดิน ได้มาประชุมชี้แจงแก่ เกษตรกร	8 (17.4)	19 (41.3)	19 (41.3)	1.76	0.76	ปาน กลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีประสบการณ์และได้รับการ ฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่ (หมอดินอาสา)	10 (11.1)	37 (41.1)	43 (47.8)	1.63	0.67	น้อย
3. ไปสเตอร์การอนุรักษ์ดินและน้ำ	4 (30.8)	6 (46.2)	3 (23.1)	2.07	0.75	ปาน กลาง
4. ไปสเตอร์การปลูกและการดูแลรักษาหญ้า แฝก	3 (18.8)	9 (56.3)	4 (25)	1.94	0.68	ปาน กลาง
5. เอกสารแนะนำเรื่องดินเสื่อมและวิธีป้องกัน	12 (63.2)	3 (15.8)	4 (21.1)	2.42	0.83	มาก
6. เอกสารแนะนำเรื่องพืชคลุมดิน	(11 (45.8)	8 (33.3)	5 (20.8)	2.25	0.79	ปาน กลาง
7. ตัวอย่างดินที่เจ้าหน้าที่จัดแสดงให้ดู	4 (28.6)	4 (28.6)	6 (42.9)	1.86	0.86	ปาน กลาง
รวม				2.25	0.68	ปาน กลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์ห้มาแสดงให้เห็นใน
ตาราง

2.11 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านส่งเสริมสหกรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อส่งเสริมสหกรณ์ (ตารางที่ 21) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.15 คะแนน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า ในหมู่บ้านที่ไปทำการเก็บข้อมูลได้รับสื่อ สหกรณ์ในระดับนี้ เพราะเกษตรกรคนใดถ้าไม่เป็นสมาชิกก็จะไม่มีโอกาสรับรู้เกี่ยวกับสหกรณ์เท่าใดนัก เมื่อเจ้าหน้าที่มาทำการประชุมคนที่ไม่เป็นสมาชิกก็จะไม่มา จึงทำให้ได้รับความรู้ไม่มากเท่าที่ควร สื่อแต่ละประเภทก็ไม่มีแจกจ่ายให้ทั่วถึง ทำให้เกษตรกรที่อยากจะรู้ข้อมูลก็ไม่มีโอกาสได้อ่านเอกสารแผ่นพับต่าง ๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ส่วนเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลางมี 2 ลำดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อนบ้านที่มีความรู้เรื่องสหกรณ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 และ 2.00 คะแนน ตามลำดับ

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านส่งเสริมสหกรณ์

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจ			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ได้มาประชุมชี้แจงกับเกษตรกรในเรื่องสหกรณ์	20 (34.5)	31 (53.4)	7 (12.1)	2.22	0.65	ปานกลาง
2. เพื่อนบ้านที่มีความรู้เรื่องสหกรณ์	17 (23.3)	46 (63)	10 (13.7)	2.09	0.60	ปานกลาง
รวม				2.15	0.62	ปานกลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นในตาราง

2.12 ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประโยชน์ในการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมส่งเสริมสหกรณ์ (ตารางที่ 22) พบว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมส่งเสริมสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.05 คะแนน เพราะเกษตรกรที่ได้รับสื่อ นำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์ได้ไม่มากเท่าใดนัก เพราะนาน ๆ ทีจะมีเจ้าหน้าที่เข้ามาร่วมประชุมให้ความรู้แก่เกษตรกร

เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อของกรมส่งเสริมสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง มี 2 ลำดับ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และเพื่อนบ้านที่มีความรู้เรื่องสหกรณ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 และ 1.89 คะแนนตามลำดับ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อ ด้านส่งเสริมสหกรณ์

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้มาประชุมชี้แจงกับเกษตรกรในเรื่องสหกรณ์	18	30	10	2.13	0.68	ปานกลาง
	31	51.7	17.2			
2. เพื่อนบ้านที่มีความรู้เรื่องสหกรณ์	17	38	18	1.98	0.69	ปานกลาง
	23.3	52.1	24.7			
รวม				2.05	0.68	ปานกลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นในตาราง

2.13 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมป่าไม้

เนื่องจากสื่อของกรมป่าไม้ประเภทอื่น ๆ เกษตรกรในหมู่บ้านที่ผู้วิจัยไปทำการเก็บข้อมูลไม่เคยได้รับเลยนอกจากตัวเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่จะเข้ามาบ้างในบางโอกาสและเกษตรกรจะมีโอกาสพบเจ้าหน้าที่ที่ติดต่อเมื่อเกษตรกรไปขอกล้าไม้เพื่อปลูกในงานสำคัญต่าง ๆ ที่ทางจังหวัดจัดขึ้น

ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 23) พบว่า ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 คะแนน

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระดับความพึงพอใจต่อสื่อด้านป่าไม้

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้มาประชุมชี้แจงกับเกษตรกรในเรื่องของป่าไม้ชุมชน	4 (30.8)	5 (38.5)	4 (30.8)	2.00	0.82	ปานกลาง
รวม				2.00	0.82	ปานกลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นในตาราง

2.14 ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมป่าไม้

เนื่องจากสื่อของกรมป่าไม้ประเภทอื่น ๆ เกษตรกรในหมู่บ้านที่ผู้วิจัยไปทำการเก็บข้อมูลไม่เคยได้รับเลยนอกจากตัวเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่จะเข้ามาบ้างในบางโอกาสและเกษตรกรจะมีโอกาสพบเจ้าหน้าที่ที่ติดต่อเมื่อเกษตรกรไปขอกล้าไม้เพื่อปลูกในงานสำคัญต่าง ๆ ที่ทางจังหวัดจัดขึ้น

ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 24) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์จากสื่อนี้โดยเฉพาะคือ จากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ป่าไม้อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 คะแนน

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อ
ด้านป่าไม้

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้มาประชุมชี้แจงกับเกษตรกรในเรื่องของป่าไม้ชุมชน	4 (30.8)	4 (30.8)	5 (38.5)	1.92	0.86	ปานกลาง
รวม				1.92	0.86	ปานกลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นในตาราง

2.15 ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมชลประทาน

เนื่องจากสื่อของกรมชลประทานประเภทอื่น ๆ เกษตรกรในหมู่บ้านที่ผู้วิจัยไปทำการเก็บข้อมูลไม่เคยได้รับเลยนอกจากตัวเจ้าหน้าที่ของกรมชลประทานจะมาในหมู่บ้านเองและจะมีหน้าที่ในการทำคลองชลประทานส่งน้ำไปยังเขตที่แห้งแล้ง หรือไม่ก็ทำการขุดสระน้ำให้กับหมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านเป็นการกักเก็บน้ำและเลี้ยงปลาเป็นส่วนใหญ่

ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 25) พบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 คะแนน

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับความพึงพอใจต่อสื่อด้าน
ชลประทาน

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับความพึงพอใจต่อการ รับสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้มาประชุมชี้แจงกับ เกษตรกรในเรื่องชลประทาน	4 (25)	4 (25)	8 (50)	1.75	0.86	ปาน กลาง
รวม				1.75	0.86	ปาน กลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นใน
ตาราง

2.16 ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อกรมชลประทาน

เนื่องจากสื่อของกรมชลประทานประเภทอื่น ๆ เกษตรกรในหมู่บ้านที่ผู้วิจัยไปทำการเก็บ
ข้อมูลไม่เคยได้รับเลยนอกจากตัวเจ้าหน้าที่ของกรมชลประทานจะมาในหมู่บ้านเองและจะมีหน้าที่
ในการทำคลองชลประทาน

ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 26) พบว่า เกษตรกรได้รับประโยชน์ ระดับปานกลาง โดยมี
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 คะแนน คือ เจ้าหน้าที่ชลประทาน

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละในวงเล็บ () ของเกษตรกรที่ระบุระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อ
ด้านชลประทาน

สื่อที่ใช้ส่งเสริมด้านการเกษตร	ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตร			ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้มาประชุมชี้แจงกับเกษตรกรในเรื่องชลประทาน	4 (25)	4 (25)	8 (50)	1.75	0.86	ปานกลาง
รวม				1.75	0.86	ปานกลาง

หมายเหตุ เนื่องจากมีผู้ตอบน้อยไม่ถึง 10 ราย จึงไม่นำผลการวิเคราะห์มาแสดงให้เห็นในตาราง

2.17 ระดับความพึงพอใจและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อหน่วยงานต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมต่าง ๆ (ตารางที่ 27) พบว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรที่มีต่อกรมวิชาการเกษตร อยู่ในระดับ มาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 คะแนน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับประโยชน์ในการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมต่าง ๆ (ตารางที่ 27) พบว่าเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของกรมปศุสัตว์มีประโยชน์อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 คะแนน

จำนวนเกษตรกรที่เคยรับสื่อและบางส่วนที่ได้ตอบคำถามความพึงพอใจและประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อมากที่สุดในแต่ละกรม จากเกษตรกรทั้งหมด 183 คน คือ กรมส่งเสริมการเกษตร 126 คน คือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร 65 คน คือ เพื่อนบ้านเกษตรกรด้วยกัน กรมปศุสัตว์ 123 คน คือ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านที่เสนอข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์และการระบาดของโรคต่าง ๆ กรมประมง 80 คน คือ เพื่อนบ้านเกษตรกรด้วยกัน กรมพัฒนาที่ดิน 90 คน คือ เพื่อนบ้านเกษตรกรด้วยกัน กรมส่งเสริมสหกรณ์ คือ 78 คน เพื่อนบ้านเกษตรกรที่มีความรู้เรื่องสหกรณ์ กรมป่าไม้ 13 คน คือ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ กรมชลประทาน 16 คน คือ เจ้าหน้าที่ชลประทาน

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจและและประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรที่มีต่อหน่วยงานต่าง ๆ

หน่วยงานเกษตร	ระดับความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตร			ระดับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตร		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความ
1. กรมส่งเสริมการเกษตร N = 126	2.32	0.63	ปานกลาง	2.05	0.71	ปานกลาง
2. กรมวิชาการเกษตร N = 65	2.50	0.53	มาก	2.25	0.71	ปานกลาง
3. กรมปศุสัตว์ N = 123	2.46	0.61	มาก	2.34	0.69	มาก
4. กรมประมง N = 80	2.20	0.65	ปานกลาง	2.03	0.80	ปานกลาง
5. กรมพัฒนาที่ดิน N = 90	2.13	0.64	ปานกลาง	1.99	0.76	ปานกลาง
6. กรมส่งเสริมสหกรณ์ N = 78	2.15	0.62	ปานกลาง	2.05	0.68	ปานกลาง
7. กรมป่าไม้ N = 13	2.00	2.00	ปานกลาง	2.00	2.00	ปานกลาง
8. กรมชลประทาน N = 16	1.75	1.75	ปานกลาง	1.75	1.75	ปานกลาง

หมายเหตุ N หมายถึง จำนวนเกษตรกรที่เคยรับสื่อและบางส่วนที่ได้ตอบคำถามความพึงพอใจและประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อมากที่สุดในแต่ละกรม จากเกษตรกร ทั้งหมด 183 คน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ฐานะของครอบครัว ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร สภาพการเป็นผู้นำ จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร การรับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ซึ่งปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 28 ค่าสหประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
X1	1.000	-.097	-.046	-.069	-.238**	-.102	-.072	-.152*
X2		1.000	-.199**	.268**	.199	.095	.037	-.028
X3			1.000	-.130	.149*	.065	.056	.033
X4				1.000	.169*	.047	.258**	-.041
X5					1.000	.309**	.201**	.237**
X6						1.000	.189	.105
X7							1.000	.410**
X8								1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

เมื่อ	x1	=	ระดับฐานะครอบครัว
	x2	=	อายุ
	x3	=	ระดับการศึกษา
	x4	=	การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร
	x5	=	สภาพการเป็นผู้นำ
	x6	=	จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร
	x7	=	การรับข่าวสารด้านการเกษตรจากผู้นำหน่วยงานต่าง ๆ
	x8	=	ข่าวสารความรู้ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

3. หาคความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระโดยใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation ; r)

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับฐานะครอบครัวกับสภาพการเป็นผู้นำของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า ตำแหน่งของการเป็นผู้นำในหมู่บ้านของเกษตรกรมีความสัมพันธ์อย่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ กับ ระดับฐานะครอบครัวของเกษตรกร ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางลบและต่ำ (ค่า $r = -0.238^{**}$) หมายความว่า เมื่อเกษตรกรมีระดับฐานะทางครอบครัวดีขึ้นก็มักไม่ได้เป็นผู้นำในหมู่บ้านหรือในตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า การเป็นผู้นำในหมู่บ้านของเกษตรกรส่วนมากจะมีผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นจะมีฐานะที่ไม่สูงมากนัก เพราะคนที่มีความดีในแต่ละหมู่บ้านที่ไปทำการเก็บข้อมูลส่วนมากจะไม่ค่อยสนใจตำแหน่งผู้นำหมู่บ้านและอบต. และมักจะไม่ค่อยอยู่ในหมู่บ้านเพราะต้องออกไปทำงานในอำเภอหรือไม่ก็จะทำการค้าขายภายในหมู่บ้าน แต่สำหรับผู้ที่มีความไม่สูงมากจะมีโอกาสที่ดีกว่าเพราะชาวบ้านจะมีการสนทนา ประึกษาหารือกันเป็นอย่างดี และที่สำคัญไม่ถือตัว จึงเกิดการไว้เนื้อเชื่อใจที่จะให้เป็นผู้นำในหมู่บ้านของตน

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับฐานะครอบครัวกับการนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า ข่าวสารที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับฐานะครอบครัวของเกษตรกรซึ่งมีความสัมพันธ์ทางลบและต่ำ (ค่า $r = -0.152$) หมายความว่า เมื่อเกษตรกรมีระดับฐานะทางครอบครัวดีขึ้นก็มักจะไม่ค่อยได้รับสื่อด้านการเกษตรและไม่ค่อยได้นำความรู้ไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากว่า ในการรับข่าวสารด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นนั้น ส่วนใหญ่เกษตรกรที่มีฐานะไม่สูงมากจะได้รับข่าวสารมากกว่าเกษตรกรที่มีฐานะสูง เนื่องจากว่า เกษตรกรที่มีฐานะไม่สูงมากมักจะมีการรับข่าวสาร พูดคุย ประึกษาหารือ ในเรื่องการเกษตรกันค่อนข้างมาก แต่เกษตรกรที่มีฐานะสูงจะไม่ค่อยสนใจเท่าใดนักและถ้ามีการปรึกษากันเกษตรกรจะเลือกทางเลือกที่ดีกว่า โดยอาจจะปรึกษาเจ้าหน้าที่โดยตรง ไม่ผ่านเพื่อนบ้าน

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า ระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุของเกษตรกรซึ่งมีความสัมพันธ์ทางลบและต่ำ (ค่า $r = -0.199^{**}$) หมายความว่า เมื่อเกษตรกรมีอายุมากขึ้นก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีการศึกษาที่สูง ทั้งนี้เนื่องจากว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุมากไม่ได้จบการศึกษาสูงเสมอไป ซึ่งเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุน้อยในปัจจุบันมีการศึกษาที่สูงกว่าในอดีต เพราะในอดีตนั้นประชาชนยังให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อยและประกอบกับเกษตรกรไม่มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาเล่าเรียนจากโรงเรียนที่อยู่ในตัวเมือง เนื่องจากความเจริญของบ้านเมืองและการรับรู้ข่าวสารในอดีตมีน้อย การให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาจึงน้อยลงซึ่งแตกต่างกับในปัจจุบัน

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอายุของเกษตรกรซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.268^{**}$) หมายความว่า เกษตรกรที่มีอายุมากขึ้นก็จะมีการเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ หลายกลุ่ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การสร้างสมประโยชน์ของเกษตรกรและผลประโยชน์ของการรวมกลุ่ม อีกทั้งยังมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเกษตร การเข้าถึงกรม การต่อรอง การค้าประกัน ในเรื่องของการกู้เงินและการใช้เครดิต หรือการรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จึงทำให้มีการรวมกลุ่มมาก เป็นต้น ซึ่งต่างจากเกษตรกรที่มีอายุน้อย

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับสภาพการเป็นผู้นำของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า การเป็นผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการศึกษาของเกษตรกร ซึ่งมีความสำคัญทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.149^{*}$) หมายความว่า เมื่อเกษตรกรมีระดับการศึกษาสูงขึ้นก็จะมีโอกาสเป็นผู้นำชุมชนหรือตำบล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในสภาวะการณปัจจุบันการศึกษามีบทบาทในสังคมมากขึ้น ทำให้สังคมมีการยอมรับผู้ที่มีการศึกษามาเป็นตัวแทนและเป็นผู้นำในกลุ่มของตน และผู้นำในทางสังคม ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาชนบทมากยิ่งขึ้น

3.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรกับสภาพการเป็นผู้นำของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า การเป็นผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรของเกษตรกร ซึ่งมีความสำคัญทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.169^*$) หมายความว่า การที่เกษตรกรเป็นสมาชิกเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรหลายกลุ่ม ก็มักมีโอกาที่จะเป็นผู้นำชุมชนหรือตำบลมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เมื่อเป็นผู้นำกลุ่มบางกลุ่มแล้วก็มีโอกาสเป็นผู้นำกลุ่มอื่น ๆ

3.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรกับการรับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ เกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า การรับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลหน่วยงานต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.258^{**}$) หมายความว่า เมื่อเกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรก็มีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลหน่วยงานต่าง ๆ มาก กว่าคนที่ไม่เข้าร่วมกลุ่มทางการเกษตร

3.8 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นผู้นำกับจำนวนครั้งในการติดต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรกรของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า จำนวนครั้งที่เกษตรกรได้ไปทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรกรมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสภาพการเป็นผู้นำ ซึ่งมีความสำคัญทางบวกและปานกลาง (ค่า $r = 0.309^{***}$) หมายความว่า เมื่อเกษตรกรที่เป็นผู้นำชุมชนหรือตำบลมีโอกาสจะติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรต่าง ๆ มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในสภาวะการเป็นผู้นำและตัวแทนของคนในหมู่บ้าน ซึ่งจะต้องเป็นผู้รับรู้สภาพปัญหาต่าง ๆ และมีการประสานงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของทางราชการ จึงมีโอกาที่จะไปทำการติดต่อพูดคุย ปรีกษาหารือ หรือหาทางแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ภายในชุมชนของตนเองกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ มากกว่า บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสเป็นผู้นำในหมู่บ้านของตน

3.9 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นผู้นำกับการรับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ ของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า การรับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสภาพการเป็นผู้นำ ซึ่งมีความสำคัญทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.201^{**}$) หมายความว่า เมื่อเกษตรกรที่เป็นผู้นำในชุมชนหรือในตำบลมีโอกาสที่จะรับข่าวสารด้านการเกษตรจากหน่วยงานต่าง ๆ มาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเป็นผู้นำของหมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ นั้น จะมีโอกาสได้เข้ามาติดต่อบริการข่าวสารด้านการเกษตรจากหน่วยงานต่าง ๆ มากกว่า เกษตรกรทั่ว ๆ ไปที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม เพราะคนที่เป็นผู้นำจะมีโอกาสเข้าประชุม อบรมรับความรู้และต้องเข้ามาติดต่อกับทางหน่วยงานต่าง ๆ เกือบทุกเดือน ซึ่งแตกต่างจากเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นผู้นำทางสังคม เพราะเกษตรกรบางรายไม่มีโอกาสเข้ามาในเมืองเลย

3.10 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการเป็นผู้นำกับการนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับสภาพการเป็นผู้นำ ซึ่งมีความสำคัญทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.237^{**}$) หมายความว่า เกษตรกรที่เป็นผู้นำชุมชนหรือตำบลมีโอกาสที่จะรับข่าวสารด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่ให้กับเกษตรกรรายอื่นมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก ในการเป็นผู้นำทางสังคมเมื่อมีโอกาสที่จะได้เข้ามารับความรู้ข่าวสารด้านการเกษตรจากหน่วยงานต่าง ๆ มาก ก็มีโอกาสนำข่าวสารต่าง ๆ นั้นไปเผยแพร่ให้กับคนในหมู่บ้านของตน ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัวญาติ หรือแม้แต่ กรรมการผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้ากลุ่มต่าง เพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรเหล่านั้น เมื่อเทียบกับคนที่ไม่มีโอกาสเป็นผู้นำ ก็ไม่มีโอกาสที่จะเข้าไปติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ เมื่อไม่มีความรู้ตัวเกษตรกรกลุ่มนี้ก็จะไม่ค่อยมีโอกาสนำข่าวสารไปเผยแพร่แก่คนอื่นมากนัก นอกจากไปพูดคุยในเรื่องทั่ว ๆ ไป

3.11 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ กับการนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

จากตารางที่ 28 พบว่า การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการรับข่าวสารด้านการเกษตรบุคคลต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญทางบวกและปานกลาง (ค่า $r = 0.410^{**}$) หมายความว่าเมื่อเกษตรกรที่รับข่าวสารด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่เกษตรกรรายอื่นมากก็จะไปติดต่อรับข่าวสารด้านการเกษตรหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เกษตรกรได้รับข่าวสารด้านการเกษตรกับหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้ากลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ กำนัน ประธานอบต. เรามีโอกาสที่จะนำความรู้จากคนกลุ่มนี้ เผยแพร่ต่อให้กับคนในครอบครัว ญาติ ของตนได้ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าไปติดต่อกับหน่วยงานราชการในตัวอำเภอ แต่โอกาสที่เขาจะได้รับความรู้ก็จะไม่เท่าเทียมกันเหมือนกับคนที่มีความรู้เป็นผู้นำในสังคมเท่าใดนัก

**ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความพึงพอใจและ
ประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**

ความสัมพันธ์ของข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรที่มีผลต่อความพึงพอใจและ
ประโยชน์ต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ คือ (Statistical Package for the Social Science . SPSS /for
Windows) เป็นสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression
Analysis)

**ตารางที่ 29 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับความพึงพอใจจาก
สื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**

	Y_1	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
Y_1	1.000	.012	.087	.053	.026	.208	.296**	.262	.380**
X1		1.000	-.053	-.093	-.009	-.230	-.102	.069	-.153
X2			1.000	-.199	.237	.165	.095	.039	-.010
X3				1.000	-.241	.166	.065	-.163	.047
X4					1.000	.183	.047	.056	.033
X5						1.000	.309	.091	.254
X6							1.000	.189	.105
X7								1.000	.468
X8									1.000

หมายเหตุ เมื่อ Y_1 = ความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ใน 8 หน่วย
งาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรม
ประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมป่าไม้ และกรมชล
ประทาน

a = ค่าคงที่

$b_{1...8}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรกับ
ตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการได้คงที่
แล้ว

- x_1 = ระดับฐานะของครอบครัว
 x_2 = อายุของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน
 x_3 = ระดับการศึกษา
 x_4 = การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร
 x_5 = สภาพการเป็นผู้นำ
 x_6 = จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร
 x_7 = การรับข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ
 x_8 = การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม (ความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร) ดังในตารางที่ 29 เปรียบเทียบเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันพบว่าส่วนใหญ่แล้วตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับต่ำ ตามเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ของบุบผา (ม.ป.ป. : 148) จากตารางที่ 30 พบว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจะทำให้ค่า R^2 เปลี่ยนนั้นไม่มีเลย เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดไม่มีค่าใกล้เคียงกับ 1 หรือ .70 เลย และปรากฏว่ามีตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ x_8 (การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น) และ x_6 (จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนโดยสรุป ของความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร

ตัวแปร	R	R^2	R^2 change	B	Beta	T
- การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น	.380	.144	.144	21.31	.353	2.805*
- จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร	.459	.210	.066	1.297	.259	3.829*
- ค่าคงที่				-10.838		-7.35

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระ 2 ตัวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับ ความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ดังแสดงในตารางที่ 30 จากตารางดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า การรับข่าวสารด้านการเกษตรแล้วนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรที่มีนัยสำคัญร้อยละ 14.4 และจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรมาพิจารณา จะสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 21

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงสามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ไว้ดังนี้

$$\text{จากสมการ } Y_1 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8$$

เมื่อ $Y_1 =$ ความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ใน 8 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมป่าไม้ และกรมชลประทาน

$a =$ ค่าคงที่

$b_{1..8} =$ ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการได้คงที่แล้ว

$x_1 =$ ระดับฐานะของครอบครัว

$x_2 =$ อายุของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

$x_3 =$ ระดับการศึกษา

$x_4 =$ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

$x_5 =$ สภาพการเป็นผู้นำ

$x_6 =$ จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร

$x_7 =$ การรับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ

$x_8 =$ การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

ซึ่งเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = a + b_6 x_6 + b_8 x_8$$

$$Y = -10.838 + 1.297 (\text{จำนวนครั้ง}) + 21.311 (\text{การนำข่าวสารที่ได้รับ})$$

$$\text{หรือความพึงพอใจ} = -10.838 + 1.297 (\text{จำนวนครั้ง}) + 21.311 (\text{การนำข่าวสารที่ได้รับ})$$

$$R = .459, \quad R^2 = .210, \quad R^2_{adj} = .194, \quad SEE = 27.74$$

$$F = 12.531$$

ตามตารางที่ 30 แสดงว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากจะมีความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรมาก ส่วนเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับข่าวสารด้านการเกษตรมากก็จะนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นมาก สามารถอธิบายความผันแปรของความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ได้ร้อยละ 21 (ดูค่าของ R^2)

เมื่อพิจารณาสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอนอธิบายได้ว่า ความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร มีค่าเท่ากับ $-10.838 + 1.297$ คูณด้วย (จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร) $+ 21.311$ คูณด้วย (การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่เกษตรกรรายอื่น) แสดงให้เห็นว่าจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนถ้ามีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรมาก ก็จะมีค่าความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ มากกว่า เกษตรกรที่ไม่มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรเลย และการที่เกษตรกรได้รับข่าวสารด้านการเกษตรมากก็จะมีการนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้รับข่าวสารด้านการเกษตร

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม (ประโยชน์ที่ได้รับจากรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร) ดังในตารางที่ 31 เปรียบเทียบเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันพบว่าส่วนใหญ่แล้วตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับต่ำ ตามเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ของบุบผา (ม.ป.ป. : 148) จากตารางที่ 32 พบว่า ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจะทำให้ค่า R^2 เปลี่ยนนั้นไม่มีเลย เพราะค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดไม่มีค่าใกล้เคียงกับ 1 หรือ .70 เลย และปรากฏว่ามีตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ x_8 (การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น) และ x_6 (จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามคือ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

	Y_2	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8
Y_2	1.000	.010	.123	.089	.024	.226	.289**	.253	.378**
X1		1.000	-.053	-.093	-.009	-.230	-.102	.069	-.153
X2			1.000	-.199	.237	.165	.095	.039	-.010
X3				1.000	-.241	.166	.065	-.163	.047
X4					1.000	.183	.047	.056	.033
X5						1.000	.309	.091	.254
X6							1.000	.189	.105
X7								1.000	.468
X8									1.000

หมายเหตุ

เมื่อ $Y_2 =$ ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ใน 8 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมป่าไม้ และกรมชลประทาน

a = ค่าคงที่

- $b_{1..8}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการ ได้คงที่แล้ว
- x_1 = ระดับฐานะของครอบครัว
- x_2 = อายุของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน
- x_3 = ระดับการศึกษา
- x_4 = การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร
- x_5 = สภาพการเป็นผู้นำ
- x_6 = จำนวนครั้งที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่
- x_7 = การรับข่าวสารด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ
- x_8 = การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

ตารางที่ 32 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนโดยสรุป ของประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร

ตัวแปร	R	R ²	R ² change	B	Beta	T
- การนำข่าวที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น	.378	.143	.143	20.420	.315	3.799**
- จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร	.453	.205	.063	1.216	.252	2.724**
- ค่าคงที่				-12.096		-8.43

F 12.149***

จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระ 2 ตัวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับ ประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ดังแสดงในตารางที่ 32 จากตารางดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรที่มีนัยสำคัญร้อยละ 14.3 และจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรมาพิจารณา จะสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 21.5

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงสามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุความพึงพอใจต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ไว้ดังนี้

$$Y_2 = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8$$

เมื่อ Y_2 = ประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ใน 8 หน่วยงาน ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมป่าไม้ และกรมชลประทาน

a = ค่าคงที่

$b_{1...8}$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการได้คงที่แล้ว

x_1 = ระดับฐานะของครอบครัว

x_2 = อายุของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน

x_3 = ระดับการศึกษา

x_4 = การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

x_5 = สภาพการเป็นผู้นำ

x_6 = จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร

x_7 = การรับข่าวสารทางด้านการเกษตรจากบุคคลต่าง ๆ

x_8 = การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่น

ซึ่งเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = a + b_6x_6 + b_8x_8$$

$$Y = -12.096 + 1.216(\text{จำนวนครั้ง}^*) + 20.42(\text{ข่าวสารที่ได้รับ}^*)$$

$$\text{หรือประโยชน์ที่ได้รับ}^* = -12.096 + 1.216(\text{จำนวนครั้ง}^*) + 20.42(\text{ข่าวสารที่ได้รับ}^*)$$

$$R = .453, \quad R^2 = .205, \quad R^2_{\text{adj}} = .188, \quad \text{SEE} = 26.78$$

$$F = 12.149$$

ตามตารางที่ 33 แสดงว่า เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากจะได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรมาก ส่วน เกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนได้รับข่าวสารด้านการเกษตรมากก็จะนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นมากและได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรมากตามมาด้วย สามารถอธิบายความผันแปรของประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร ได้ร้อยละ 20.5 (ดูค่าของ R^2)

เมื่อพิจารณาสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอนอธิบายได้ว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร มีค่าเท่ากับ $-12.096 + 1.216$ คูณด้วย (จำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตร) $+ 20.42$ คูณด้วย (การนำข่าวสารที่ได้รับไปเผยแพร่แก่เกษตรกรรายอื่น) แสดงให้เห็นว่าจำนวนครั้งในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนถ้ามีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรมาก ก็จะได้รับประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ มากกว่า เกษตรกรที่ไม่มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรเลย และ การที่เกษตรกรได้รับข่าวสารด้านการเกษตรมากก็จะมี การนำไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้รับข่าวสารด้านการเกษตรประโยชน์ที่ได้รับจากสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการรับสื่อด้านการเกษตรของเกษตรกร

ในการศึกษาปัญหา อุปสรรค ความต้องการและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการรับสื่อด้านการเกษตร ได้สอบถามโดยใช้คำถามปลายเปิด โดยเกษตรกรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนให้ความเห็นไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรค

- 1.1 เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านเกษตรต่าง ๆ ไม่ค่อยเข้ามาให้ความรู้แก่เกษตรกรเท่าที่ควร
- 1.2 เจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรไม่ค่อยมีการนำเอกสารแนะนำ แผ่นพับ และสื่อประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญในการให้ความรู้แก่เกษตรกร
- 1.3 เกษตรกรก็ไม่ค่อยมีเวลาที่จะเข้าไปในหน่วยงานเกษตรต่าง ๆ เท่าที่ควรจึงไม่มีโอกาสได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่เกษตร
- 1.4 ในบางครั้งเกษตรกรบางรายก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสื่อต่าง ๆ ที่เจ้าหน้าที่นำมาแจกเท่าที่ควร

2. ความต้องการ แบ่งออกได้ดังนี้

2.1 เกษตรกรต้องการข่าวสารความรู้ด้านการเกษตรในด้านอื่นเพื่อจะให้เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพ เช่น

1. การใช้เครื่องมือด้านการเกษตรประเภทต่าง ๆ อย่างถูกวิธีและปลอดภัย
2. การปลูกผักสวนครัวเพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร
3. การปรับปรุงดินให้มีสภาพที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกมากขึ้น
4. โรคพืชและศัตรูพืชว่าควรจะมีการป้องกันอย่างไรเมื่อเกิดโรคและศัตรูพืช

ระบาด

5. วิธีการตลาด การกำหนดราคาของผลผลิต
6. การแปรรูปถนอมอาหารเพื่อเก็บไว้รับประทาน
7. การทำนา วิธีการใหม่ ๆ และเทคนิคที่จะช่วยในการทำนาให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
8. การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
9. การปลูกยางพารา

2.2 เกษตรกรต้องการรับสื่อด้านการเกษตรด้านต่าง ๆ อีก ดังต่อไปนี้

1. ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาอบรม บรรยาย ในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอไม่ใช่มาทำแล้วก็หายไป
2. เอกสารแนะนำ แผ่นพับ วิดีทัศน์ และสื่อประเภทต่าง ๆ ที่มีความสำคัญเพื่อนำเสนอความรู้แก่เกษตรกรจากทุกหน่วยงาน
3. การสาธิตขั้นตอนในการปฏิบัติในเรื่องการเกษตรทุกเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร

2.3 เกษตรกรต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงสื่อด้านการเกษตรที่ได้รับ คือ

1. ด้านรูปเล่มและเนื้อหา
 - 1.1 พกพาสะดวก
 - 1.2 ทนทาน แข็งแรง
 - 1.3 เขียนเป็นขั้นตอน อ่านแล้วเข้าใจง่าย สรุปเอาแต่เนื้อความสำคัญมาทำเป็นรูปเล่ม
 - 1.4 กะทัดรัด ไม่ต้องมีขนาดใหญ่เกินไป
2. ด้านภาพประกอบในสื่อ
 - 2.1 มีภาพตัวอย่างประกอบ มีขั้นตอนวิธีการปฏิบัติอย่างชัดเจน เมื่อเห็นแล้วสามารถเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้
 - 2.2 ในบางครั้งสีสันทันไม่จำเป็นต้องสวยงามมากนัก แต่ถ้าได้ก็จะดีมากเพราะจะได้เก็บไว้นาน ๆ และรายละเอียดจะต้องดูแล้วเข้าใจง่าย จะมีประโยชน์มาก

3. ข้อเสนอแนะ

1. ให้เจ้าหน้าที่หลาย ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาเอาใจใส่ดูแลเกษตรกรตามหมู่บ้านมากขึ้นเพราะทุกวันนี้แทบจะไม่มีเจ้าหน้าที่เข้ามาในหมู่บ้านเลย
2. ให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายมาให้ความรู้แก่เกษตรกรมากกว่านี้
3. ให้เจ้าหน้าที่นำสื่อด้านการเกษตรที่สำคัญทุกประเภทมาเผยแพร่แก่เกษตรกรให้มากขึ้น เพราะในปัจจุบันมีน้อยมากที่เกษตรกรจะได้รับ
4. ทุกครั้งในการออกพื้นที่ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานเกษตรควรที่จะมีการนำเอกสารต่าง ๆ ออกมาแจกจ่ายแก่เกษตรกรให้มากขึ้นเพราะเกษตรกรจำนวนมากยังมีความต้องการอยู่
5. เมื่อมีเจ้าหน้าที่ออกมาแนะนำ ริเริ่มโครงการ ก็ควรจะมีการติดตาม ประเมินผล
6. ให้โอกาสแก่เกษตรกรที่ไม่ใช่สมาชิกในองค์กรต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเข้ารับฟังบ้าง

7. ให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวสารในด้านการเกษตรของทุกหน่วยงานเกิดขึ้นในทุกหมู่บ้าน โดยไม่ต้องผ่าน อบต. เพราะมีความล่าช้า

4. อื่นๆ

1. อยากได้คลองส่งน้ำส่งไปยังพื้นที่ที่ขาดน้ำ เพื่อใช้ในการทำการเกษตรเนื่องจากสภาพพื้นที่ของเกษตรกรในอำเภอสุวรรณภูมิมีความแห้งแล้ง

2. อยากให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณในการสร้างอาชีพเสริมให้กับเกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร หรือเกษตรกรในกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

3. การแจกเมล็ดพันธุ์พืชที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกในพื้นที่แต่ละหมู่บ้านเมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤตต่าง ๆ

4. ฝึกปฏิบัติกิจกรรมในด้านการเกษตร

5. อยากให้มีการทัศนศึกษา/ดูงาน ถ้าหน่วยงานเกษตรเปิดโอกาสให้แก่เกษตรกร